

Kulturdepartementet
Postboks 8030 DEP
0030 OSLO

Deres ref.: 19/2515
Vår ref.: 19/596-2
Saksbehandler: Camilla Helene Fari
Dato: 17.10.2019

Høringsuttalelse fra Direktoratet for e-helse - NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø - Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Direktoratet for e-helse (E-helse) viser til høring om ny arkivlov, og vil med dette gi våre innspill til lovforslaget.

Generelle kommentarer

E-helse er positive til forslag om ny digitaliseringsvennlig arkivlov. Den benytter intuitive begreper, og legger til rette for eksisterende og nye måter å kommunisere og produsere dokumentasjon. E-helse anser det som viktig å automatisere dokumentfangsten, og å kunne lagre dokumentasjon i det systemet dokumentasjonen produseres.

E-helse ser at det er lagt mye arbeid ned i å utforme dette lovutkastet, og at det er en del ubesvarte spørsmål som offentlighetsregelverket er ment å kunne svare ut senere. Det er også behov for å se forslaget i sammenheng med det pågående arbeidet med ny forvaltningslov, blant annet med tanke på dokumentasjon og konsistent begrepsbruk på tvers av regelverket. I tillegg ser E-helse behov for teknisk veiledning til virksomhetene om hvordan man fanger og filtrerer massen av kommunikasjon og dokumentasjon i ulike systemer på en effektiv måte. E-helse skulle gjerne sett at de økonomiske konsekvensene av en vridning mot innebygget arkivering og automatisert lagring av dokumentasjon i ulike systemer var mer utførlig beskrevet.

Kommentarer til bestemmelsene i lovforslaget

§ 21. Overføring av digital dokumentasjon til utlandet:

E-helse er en pådriver for digitalisering i helsesektor, og har sett begrensningene gjeldende arkivlov setter for å ta i bruk skytjenester. I det følgende vil vi derfor fokusere på § 21 som åpner for å overføre digital dokumentasjon til utlandet og dermed å benytte skytjenester som lagrer og behandler data utenfor Norge.

E-helse støtter i utgangspunktet krav til risikovurdering i §21 (1)(a), men stiller spørsmål til at det begrenses til kun å gjelde for dokumentasjon som vurderes overført til utlandet. Alle momenter som nevnes i §21 (1)(a) er aktuelle for risikovurdering uansett hvilken leveransemodell og lagringsløsning som velges i eller utenfor Norge. Vårt syn er derfor at kravet til risikovurderinger ikke bør være begrenset til overføring av digital dokumentasjon til utlandet.

Direktoratet for e-helse

E-helse Seksjon direktørens stab
Camilla Helene Fari, tlf.:

Postboks 221 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Verkstedveien 1 • Tlf.: 21 49 50 70
Org.nr.: 915 933 149 • postmottak@ehelse.no • www.ehelse.no

Vi mener at risikovurderinger må gjøres fortløpende og ved endringer i en virksomhets måte å ivareta sin dokumentasjon på, uavhengig av om dette skjer i Norge eller i utlandet. Alle relevante forhold bør vurderes, men muligens med et særskilt pålegg om å vurdere nasjonal råderett og rikets sikkerhet ved utføring av dokumentasjon til utlandet. Slik sett bør risikovurderinger derfor ikke begrenses til kun nasjonal råderett, tap av data, rikets sikkerhet, kriminelle handlinger, uautorisert tilgang, ulykker og naturkatastrofer.

Risikovurderinger er kompetansesensitivt. Virksomhetens kompetanse innen vurdering av ulike risikoelementer vil være avgjørende for hvordan utfallet blir. Det er derfor svært viktig at virksomhetene tilegner seg tilstrekkelig kompetanse, eller benytter eksterne tjenester når slike vurderinger skal gjøres. I tillegg kan det vurderes å stille krav til virksomhetens kompetanse når det skal gjennomføres risikovurdering. Slik vi ser det bør Staten, for eksempel ved Nasjonalarkivet, Nasjonal sikkerhetsmyndighet eller Difi, kunne tilby veiledningstjenester for de som har behov for det. Dette er spesielt viktig for landrisikovurderinger, som ofte er vanskelige å gjennomføre for hver enkelt virksomhet.

I §21 (1)(b) legges det opp til at databehandleravtalen skal ta høyde for at tilsynsmyndigheten skal ha rett til å vite hvor dokumentasjon er lagret og til å igangsette tilsyn på dette lagringsstedet.

Krav i §21 (1)(b) *første ledd* om dokumentasjon av hvor data er lagret er et rimelig krav. Behandlingsansvarlig må til enhver tid vite hvor virksomhetens dokumentasjon lagres. Det er vårt syn at tilsynsmyndigheten må kunne kreve slik dokumentasjon fra behandlingsansvarlig.

§21 (1)(b) *andre ledd* omhandler krav om at det skal kunne settes i gang tilsyn på aktuelle steder hvor data er lagret. Dette kravet er etter vårt skjønn problematisk. Skyleverandører slipper ikke inn andre enn egne tiltrudde tredjeparter for å gjennomføre revisjoner og tilsyn. Ei heller tilsynsmyndigheter. Dette gjelder i særlig grad de store internasjonale skyleverandørene som ofte er de som har løsninger som kan bidra med sikkerhetsgevinster. Løsningene har for eksempel overvåkingssystemer basert på kunstig intelligens som blir bedre og bedre på å avdekke angrep, gir svært rask distribusjon av sikkerhetsoppdateringer, samt mulighet til å distribuere last på flere lokasjoner.

For eksempel gir Microsoft i sine vilkår en begrenset innsyns- og revisjonsmulighet. Standardvilkårene medfører at man blir underlagt Microsoft sin metodikk og tematikk for kontrollhandlinger og revisjon. Slik vilkårene er utformet er det ikke mulighet for noe stedlig tilsyn. Likevel får man tilgang til tredjepartskontrollørs årlige revisjons- og kontrollrapporter som gjennomføres i henhold til anerkjente bransjestandarder.

Vanligvis må kunden akseptere standardvilkårene til skytjenesten dersom man ønsker å benytte en slik skytjeneste. I slike tilfeller vil standard bruksvilkår være de facto databehandleravtale mellom partene. Ofte vil det ikke være mulig å få inn et eget krav om revisjon eller tilsyn i vilkårene.

Basert på dette mener vi at et krav om stedlig tilsyn potensielt kan være til like stort hinder for bruk av skytjenester som et generelt forbud mot utføring av dokumentasjon til utlandet.

Ulike leveranse- og driftsmodeller har ulike risikobilder. Det er et viktig prinsipp at behandlingsansvarlig selv gjør sine vurderinger av hva som er akseptabel risiko, og dermed om skytjenester kan benyttes framfor drift i egen regi. Dette er uavhengig av om skytjenesten lagrer informasjon i Norge eller i utlandet.

Vennlig hilsen

Christine Bergland e.f.
direktør

Bård Mjåland
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk